

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 2. Paradisi in terram miseræ, mutatio, fabula expressa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

- operata tua, Domine? omnia in sapientia fecisti:
 impleta est terra possessione tua. Glebæ bonæ
 Matth. 13. inimicus homo Zizania superseminavit. Ho-
 25. mo, cum in honore esset, non intellexit: compa-
 Pl. 43. 13. ratus est jumentis insipientibus, & similis fa-
 Gen. 3. 18. ctus est illis. Hinc illi dictum est: Et comedes
 herbam terræ, sicut & Nabuchodonosor le-
 gimus accidisse; quem regijs dapibus assue-
 Dan. 4. tum illâ sententiâ percussit: Fœnum, ut bo-
 82. comedes. Hunc relinquunt, peccata effectû,
 hoc fructi, pro servitute, à diabolo mor-
 Rom. 6. tales ferunt. Deniq; stipendia peccati mors,
 23.

§. II.

Paradisi in terram miseria mutatio, fabulâ expressa.

Ælianus
 lib. 3.
 cap. 18.

Tradit Theopompus, in colloquio, quod
 inter Midam Phrygem, & Silenum inter-
 cessit, à Sileno etiam hoc narratum fuisse;
 in Meropum finibus locum esse, & nomi-
 nari Anostum, (id est, sine reditu, seu unde
 non est reditus) similem voragini & hiati:
 neque verò tenebris, neq; lumine insignem; sed
 aërem impendere obscuro quodam rubore per-
 mixtum. In eo loco duos fluvios labi, alterum
 voluptatis, alterum tristitia: & ad utrumq;
 arbores sitas esse magnitudine platani magna.
 Quæ ad flumen tristitiæ sunt, eiusmodi natura

ac potestatis fructus producere: si quis ijs vescatur, cum tantum eycere lachrymarum, ut per uniuersa vitæ reliquum tempus, fletibus, luctibusq; diffuat, & sic vitam finiat. Alteras verò, quæ fluuio voluptatis agnascuntur, fructum contrarium ferre: qui enim hunc gustat, ab omnibus pristinis cupiditatibus abducitur; paulatimq; fit junior, atq; præcedentem ætatem, & iam transactam retrò agit ac resumit.

Hæc Chij fabula historicam protoplasti exprimit veritatem, ostenditque, quàm felici origine nati, in quantam peccato miseriam dejecti simus. Terra hæc, inter cælum & inferos, media, voragini similis est, neq; damnatorum tenebris horrida, neq; luce beatorum clara, sed alternis vicibus, nunc sole illustrata, nunc obscurata noctibus, mixtum quiddam de utroq; præ se fert. In hac terra, duo fluuij, seu gemini vitæ humanæ status fuere: in vno extitit *torrens voluptatis*; nec enim tam copiosis aquis fons de terra, in Paradiso, quàm multis gaudijs læta felicitas, quasi iuge conuiuium, in mentem Adami ascendit. Ad hunc gaudiorum fluuium, accreuit arbor vitæ, cuius fructu gustato, vigor, iuuentus, vita omnis homini refloruisset. Sed maluit no-

Prou. 3. 15.

ster parens ex illa arbore fructum gustare, quæ meritò dici potest, ad *flumen tristitia fuisse adfita*. Nam, postquam Adamus ad eius pomum dentes admouit, ita flere illico cœpit, ac si non pomum, sed allium aut cepas momordisset. Enimuerò hæc arbor coëgit eum tantum eycere lachrymarum, ut per uniuersa vitæ reliquum tempus fletibus, lacribusque diffleret, & sic vitam finiret.

§. III.

Quantum arbor scientiæ boni & mali nocuerit homini? & unde sic dicta sit?

Cui igitur attribuenda est exilij nostri causa? Numini, an homini? Innocenti sapientissimus architectus condidit Paradisum; reo decreuit exilium. *Homo, cum honore esset, non intellexit; comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis.* De honore dejectus est, postquam de virtute cecidit; & illico corporis morti addictus, ubi gratiam, quæ est animæ vita, extinxit. Fatalis illa arbor, ex communi Theologorum sententia, idcirco *arbor scientiæ boni & mali* est nuncupata, quia primi parentes nostri, per comestionem vetiti illius fructus, experimento didicerunt bonum, quo prius fruebantur, malâq; subsecuta, quæ,
ob

Psal. 48.
23.